

האם יש מצווה לעשות ארון?

והנה היא מצווה מכלל המצוות הקיימות לדורות. וכמו שמנה הרב משא הארון כן באמת תמנה עשייתו מצווה מכלל מצוות עשה לפי שהיותו מצווה קיימת לנו. ועוד שאם נעלה על דעתינו חס ושלום שיאבד או שישבר מצווה לעשותו כמדה הראשונה לשום שם לוחות העדות כי בכך נצטוינו. והנה מכל מקום היא מצווה מיוחדת בפני עצמה אינה הכשר מצווה אחרת כמנורה והמזבחות והשלחן.

ד. השגות הרמב"ן | לספר המצוות שורש ג

וכן מה ששבש בעל ההלכות במנותו ולא יעבוד עוד דלויים ואמר שאינה נוהגת אלא במדבר, אין הדבר כן אבל היא מצווה נוהגת בכל הדורות כל זמן שיצטרכו הלויים לשאת משא בכתף. ומה שנתעורר ממנו הרב לעשותה מצוות שעה ממה שאמרו (חולין כד א) יכול אף בשילה ובבית עולמים כן ת"ל לעבוד עבודת עבודה ועבודת משא באהל מועד לא אמרתי אלא בזמן שהעבודה בכתף, מן המאמר הזה בעצמו נלמוד שהיא מצווה לדורות כל זמן שישאו בכתף והרי נהגה כל הימים בארץ בנושאם הארון ולא מיעטו אלא שאינה נוהגת אלא בשעת משא בשבתם בשילה ובבית עולמים.... וכבר שמו (סוטה לה א) דוד בנשאו הארון על העגלה טועה בדבר שהתינוקות קורין אותו בבית הכנסת שנאמר כי עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו, וחזר בו ואמר לראשי הלויים (דה"א טו) התקדשו אתם ואחיהם והעליתם את ארון י"י אלהי ישראל אל המקום אשר הכינתי כי למבראשונה לא אתם פרץ י"י אלהינו בנו כי לא דרשנוהו כמשפט. ושם כתוב וישאו בני הלויים את ארון האלהים כאשר צוה משה

ה. רמב"ם | בית הבחירה, פרק ד

[הלכה א] אבן היתה בקדש הקדשים במערבו שעליה היה הארון מונח, ולפניו צנצנת המן ומטה אהרן, ובעת שבנה שלמה את הבית וידע שסופו ליחרב בנה בו מקום לגנוז בו הארון למטה במטמוניות עמוקות ועקלקלות ויאשיהו המלך צוה וגנוז במקום שבנה שלמה שנאמר ויאמר ללויים המבינים לכל ישראל הקדושים ליי' תנו את ארון הקדש בבית אשר בנה שלמה בן דויד מלך ישראל אין לכם משא בכתף עתה עבדו את י"י אלהיכם וגו', ונגנו עמו מטה אהרן והצנצנת ושמן המשחה וכל אלו לא חזרו בבית שני...

א. ספר המצוות לרמב"ם | מצוות עשה לד

והמצווה הל"ד היא שצונו שישאו הכהנים הארון על כתפיהם כשנרצה לשאת אותו ממקום למקום. והוא אמרו יתעלה (נשא ז) כי עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו. ואף על פי שזה הצווי בא ללויים בעת ההיא אמנם היה זה למיעוט מספר הכהנים בזמן ההוא כי אהרן הוא הראש, אמנם לדורות חייבין במצווה זו הכהנים והם ישאוהו, כמו שהתבאר בספר יהושע (ג ד ו ח) ובספר שמואל. וכשצוה דוד לשאת הארון בפעם השנית אמר בדברי הימים (א' טו, טו) וישאו בני הלויים את ארון האלהים כְּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה כְּדַבֵּר ה' בְּכַתְּפָם בְּמִטּוֹת עֲלֵיהֶם, וכן כשזכר בדברי הימים חלוקת הכהנים לעשרים וארבעה משמרות ואמר אחר זה (שם כד, יט) אֱלֹהֵי פְקֻדֹתָם לְעִבְדֹתָם לְבֹא לְבֵית ה' כְּמִשְׁפָּטָם בְּיַד אֶהֱרֹן אֲבִיהֶם כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, בארו החכמים שהוא רומז להיות עבודת הכהנים לשאת את הארון על הכתף וזה הוא כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. ולשון ספרי (נשא) כמשפטם וכו' כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל היכן צוהו (במדבר ז, ט) וְלִבְנֵי קֹהֵל לֹא נָתַן כִּי עִבְדַת הַקֹּדֶשׁ עֲלֵיהֶם בְּכַתְּף יִשְׂאֹוּ, הנה התבאר שמצווה זו מכלל המצוות:

ב. מנין המצוות לרמב"ם

[לד] לשאת הארון על הכתף כשנושאים אותו שנ' בכתף ישאו.

ג. השגות הרמב"ן | לספר המצוות מצוות עשה לג

ולכן לא נמנה אנחנו עשיית השלחן והמנורה והמזבח מצווה מפני שנצטוינו לשום לחם לפני י"י תמיד וצוה אותנו בהכשר העבודה הזאת שהיא לשום אותו בשלחן מתואר כן ושיסודר עליו בענין כן וצונו יתברך בהדלקת הנר לפניו וסדר לנו שתהיה ההדלקה הזו במנורת זהב משקלה ועניינה כן וכן, והנה הם תשמישי קדושה. ולא הוכשר בעיני הטעם שכתב בו הרב שאמר (מ' כ) שהם חלק מחלקי המקדש. לפי שאין הכלים חלק מן הבית אבל הם שתיים מצוות ואינן מעכבות זו את זו ומקריבין בבית אף על פי שאין בו כלים אלו. ולכן אצלי עשיית הארון והכפורת לשום שם העדות תמנה מצווה בפני עצמה. ואל תחשוב לומר שלא תמנה שלא נצטוינו לדורות ולא נעשה אלא ללוחות הברית ובבית שני שלא היה ארון שנגנו מהם (יומא ג ב, וש"נ, ביה"ב רפ"ד) או כדברי האומר (יומא שם) שגלה לבבל לא עשו ארון אחר. שהרי כבר מנה הרב (מ"ע לד) משאו על הכתף מצווה לפי שהמצווה היא קיימת לנו לדורות והארון עם לוחות הברית קיים לנו לעולם ומצוות נשיאותו בלויים או ככהנים אינו נגדר בזמן אלא כל זמן שימצא אנו מצוין לנשאו בכתף ועוד הוא עתיד ליגלות אמן במהרה בימינו יהיה במהרה

